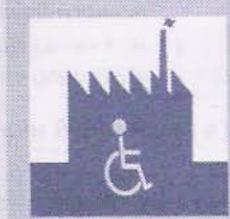

સમાજ સુરક્ષા ખાતાની યોજનાકીય કાગળીરી

નિયામક

સમાજ સુરક્ષા ખાતુ (ગુ.રા.)

બ્લોક નં. ૧૬, ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન,
સેક્ટર-૧૦, ગાંધીનગર.

ફોન નં. : ૨૩૨૪૬૩૦૮

ફોન નં. : ૨૩૨૫૬૩૦૮

E-મેઈલ : dir-sd@gujarat.gov.in

વેબસાઇટ : www.sje.gujarat.gov.in

વૃધ્ઘો માટે હેલ્પ લાઇન : ૧૮૦૦-૨૩૩-૫૫૦૦

નિરાધાર વિદ્યાવા મહિલાઓના પુનઃસ્થાપન માટેની આર્થિક સહાય યોજના :

(અ) લાભ કોને મળવાપાત્ર થાય છે.

1. અરજદાર મહિલાઓની ઉમર ૫૮ વર્ષથી ૬૦ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.
2. અરજદાર વિદ્યાવા હોવી જોઈએ.
3. ૨૧ વર્ષનો કે તેથી વધુ ઉમરનો પુત્ર ન હોય.
4. અરજદારની વ્યક્તિગત વાર્ષિક આવક રૂ. ૨૪૦૦/-થી વધુ ન હોય, તેમજ કુટુંબની વાર્ષિક આવક રૂ. ૪૫૦૦/- થી વધુ ન હોવી જોઈએ.
5. ૨૧ વર્ષ કે તેથી વધુ ઉમરનો પુત્ર હોય પરંતુ તે અસ્થિર મગજનો હોય અથવા ૭૫%થી વધુ વિકલાંગતા ઘરાવતો હોય અને બિનકમાઉ હોય તો.
6. ગુજરાત રાજ્યના વરતની હોવા જોઈએ.

(બ) યોજના હેઠળ મળવાપાત્ર લાભ

1. આ યોજના હેઠળ લાભાર્થીઓને માસિક રૂ. ૫૦૦/- લેખે માસિક સહાય પોટાટ ઓફિસ બચત ખાતા મારફતે લાભાર્થીના બચત ખાતા (ઇબલ્યુ.એફ.એકાઉન્ટ)માં જમા કરાવવામાં આવે છે.
2. લાભાર્થી પર આધારીત બાળકોને (બે બાળકોની મર્યાદામાં) બાળકાઈ માસિક રૂ. ૮૦/- લેખે દર માસે ચુકવવામાં આવે છે.
3. યોજના હેઠળની ૧૮ થી ૪૦ વર્ષની નિરાધાર વિદ્યાવાઓને બે વર્ષ સુધી લાભ મળવાપાત્ર છે.
4. આ યોજના હેઠળના ૧૮ થી ૪૦ વર્ષની વયજીવના લાભાર્થીઓને સ્પરોજગારની તાલિમ આપી રૂ. ૫૦૦૦/-ની મર્યાદામાં સાધન સહાય ચુકવવામાં આવે છે અથવા તો સ્પરોજગારી માટે લોન રૂ. ૫૦૦૦ / - માર્જન મની આપીને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે.
5. ૪૦ વર્ષથી વધુ અને ૫૦ વર્ષની ઉમર સુધીની વિદ્યાવાઓને યોજના હેઠળના અન્ય નિયમોનુસાર પાત્રતા ઘરાવતા હોય તો ૫૦ વર્ષ સુધીની ઉમર સુધી સહાય મળવાપાત્ર છે. ૫૦ વર્ષની ઉમર પૂરી થાય પુરુષ પેન્શન માટે નવી અરજી કર્યા સિવાય, પાત્રતા ઘરાવતા નિરાધાર વિદ્યાવા લાભાર્થીઓના કેસો જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રી જરૂરી ભલામણ સાથે સંબંધિત પ્રાંત અધિકારીશ્રીને મોકલે છે. જ્યાં પુનઃચકાસણી સિવાય વૃદ્ધ પેન્શન મંજુર થાય છે.
6. તા. ૧-૪-૦૮ થી યોજનાના લાભાર્થીઓને રાજ્ય સરકારની જુથ વિમા યોજના હેઠળ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/-નું વિમા કચય ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

(ક) અરજી કરવાની સમય મર્યાદા - પતિના મૃત્યુ થયાની તારીખથી બે વર્ષમાં અરજી કરવાની રહેશે.

(દ) અરજીપત્રક સાથે સામેલ કરવાની માહિતી.

1. અરજીપત્રક સંબંધિત પ્રાંત કરેરી/કલેક્ટર કરેરી/ જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કરેરીએથી વિના મુલ્યે મળે છે.
2. અરજીપત્રક સાથે પતિના મરણનો દાખલા.
3. આવકનો દાખલા.
4. જમીન ઘરાવતા હોય તો રૂ.૧૨૦નો ઉતારો.
5. અરજદારના બાળકોની ઉમરના પુરાવા/દાખલા.
6. અસ્થિર મગજ તેમજ વિકલાંગ બિનકમાઉ પુત્ર હોય તો તેનું મેડિકલ પ્રમાણપત્ર/વિકલાંગ ઓળખકાર્ડની એરોક્સ નકલ.
7. અરજીપત્રક ભરી જિલ્લા પ્રમાણ અંત અધિકારીની કરેરીને રજુ કરવાનું રહેશે. જે પુરાવા ચકાસી યોગ્ય જણાયે સહાય મંજૂરીના આદેશો કરશે.

નિરાધાર વિદ્યાવા મહિલાઓનું તાલિમ દ્વારા પુનઃસ્થાપન કરવાની યોજના :

(અ) યોજનાનો હેતુ :

રાજ્ય સરકારના સમાજ સુરક્ષા ખાતા હસ્તકની નિરાધાર વિદ્યાવાઓના પુનઃસ્થાપન માટે આર્થિક સહાયની યોજના હેઠળના ૧૮થી ૪૦ની ઉમરના લાભાર્થીને તાલિમ આપી પુનઃસ્થાપન કરવાની યોજના તા. ૧-૮-૦૩ના રાનાવથી સુધીનેલ ત્વરપે લાભાર્થીઓને ત્વરોજગારલક્ષી તાલિમ આપી સ્વનિર્મિત બનાવી પુનઃસ્થાપન કરવાના સધન પ્રયત્નો રૂપે અમલી છે.

(બ) લાભ કોને મળી શકે ?

1. ૧૮ થી ૪૦ વર્ષની ઉમરના લાભાર્થીઓને આ યોજનાનો લાભ મળી શકશે.
2. નિરાધાર વિદ્યાવા સહાય યોજના હેઠળ સહાય મેળવતા હોવા જોઈએ.
3. દુંકાગાળાના ત્વરોજગારલક્ષી તાલિમટ્રેડ સફળતાપૂર્વકનો પૂર્ણ કરવાનો રહેશે.
4. સફળતાપૂર્વક તાલિમપૂર્ણ કરતા રૂ. ૫૦૦૦/-ની મર્યાદામાં સાધન સહાય અથવા ત્વરોજગારી લોન માટે તેટાં રૂ. ૨૫મની માર્જન મની આપવામાં આવશે.
5. ત્વરોજગારી માટે સાધન સહાય અથવા માર્જન મની ઉપરાંતની ખુટૂતી રકમ તાલિમી સંસ્થા મારફત બેન્ક લીંકેજ દ્વારા પુરી પાડવાના સધન પ્રયત્નો કરવામાં આવશે.

વિકલાંગ, અંધ, બહેરા-મુંગા, મંદબુદ્ધિવાળી વ્યક્તિ માટે વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ આપવાની યોજના :

(અ) વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ મેળવવાની પાત્રતા.

1. વિકલાંગ વ્યક્તિ ૪૦% થી વધુ વિકલાંગતા ધરાવતા હોવા જોઈએ.
2. બહેરી, મુંગી વ્યક્તિ.
3. અંધ વ્યક્તિ.
4. ૭૦ કે તેથી ઓછી બુદ્ધિશાંક ધરાવતી મંદબુદ્ધિવાળી વ્યક્તિ.
5. ગુજરાત રાજ્યમાં કાયમી વસવાટ.

(બ) વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ઉપરથી મળવાપાત્ર લાભો :

1. રાજ્ય સરકારથી દ્વારા નક્કી કરાયેલ આવક મર્યાદા ધરાવતા વિકલાંગ વ્યક્તિને એસ.ટી. નિગમની બસમાં ગુજરાતની હંદમાં મફત મુસાફરી.
2. અંગ, અંધ, મંદબુદ્ધિવાળી વ્યક્તિના સાથીદારને (સહાયકને) એસ.ટી. બસમાં રાહત.
3. વિકલાંગ સાધન સહાય મળવાપાત્ર.
4. વિકલાંગ, અંધ, બહેરા-મુંગા, મંદબુદ્ધિવાળા વિદ્યાર્થીઓને વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ મેળવવા.
5. સરકારની યોજનાઓમાં લાભ મેળવવા.

(ક) ઓળખકાર્ડ આપવાની યોજના

1. જે તે વિભાગના નિષ્ણીત તથીનું ટકાવારી/સિવિલ સર્જનનું આઈ.ક્ર્યુ. દર્શાવતું પ્રમાણપત્ર.
2. અરજીની ઉપર સ્ટેમ્પ સાઈઝનો ફોટો ચોટાડવો તેમજ તેવો જ બીજો ફોટો અરજીની સાથે સામેલ કરવો.
3. દેશલક્ષણી પ્રમાણિત પ્રેરોક્ષ નકલ.
4. આવકનો દાખલો (મામલતદાર અથવા તાલુકા વિકાસ અધિકારીનો)
5. જન્મનો દાખલો.
6. જાતનો દાખલો.
7. ગુજરાતના વતની હોવાનો દાખલો.
8. લાઠીના ચુપણો દાખલો સામેલ રાખવો.
9. દંધા રોજગારનો દાખલો.
10. અભ્યાસનો દાખલો.
૧૧. વિકલાંગતાદર્શક કુલસાઈઝનો પોસ્ટકાર્ડ સાઈઝનો ફોટો.

વિકલાંગ વ્યક્તિઓને એસ.ટી. બસમાં મફત મુસાફરી કરવાની યોજના :

(અ) એસ.ટી.માં મફત મુસાફરી કરવાની પાત્રતા

1. વિકલાંગ વ્યક્તિ રાજ્ય સરકારથી દ્વારા નક્કી કરાયેલ આવક મર્યાદા ધરાવતી હોવી જોઈએ.
2. ૪૦% કે તેથી વધુ શારીરિક ખોડ-ખાંપણ હોવી જોઈએ.
3. ૧૦૦% બહેરા-મુંગા વ્યક્તિને.
4. અંધ વ્યક્તિને.
5. ૭૦% કે તેથી ઓછી બુદ્ધિશાંક ધરાવતી મંદબુદ્ધિવાળી વ્યક્તિને.
૬. ગુજરાત રાજ્યમાં કાયમી વસવાટ હોવો જોઈએ.

(બ) વિકલાંગ વ્યક્તિ સાથે સાથીદારને એસ.ટી.માં મળવાપાત્ર રાહત.

૧. ૭૫% કે તેથી વધુ શારીરિક વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિના સાથીદારને ૫૦% રાહત.
૨. અંધ વ્યક્તિના સાથીદારને એસ.ટી.માં ૧૦૦%ની રાહત.
૩. મંદબુદ્ધિવાળી વ્યક્તિના સાથીદારને ૫૦% રાહત આપવામાં આવે છે.

(ક) વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ખોલ્દારી લાય કે રદ કરવાપાત્ર થતા કુપ્લીકેટ કાર્ડ કટાવવા અંગે.

૧. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ગુમ થયાની અરજી કરવાથી કુપ્લીકેટ કાર્ડ મળી શકે.
૨. રદ કરવાપાત્ર ઓળખકાર્ડ કચેરીમાં જમા કરાવ્યાથી કુપ્લીકેટ કાર્ડ કાઢી આપવામાં આવે છે.

(દ) લાભ કોને ના મળે.

૧. જેઓની વાર્ષિક આવક રૂ. ૨.૫૦ લાખ કે તેથી વધુ હોય તેઓને એસ.ટી. બસમાં મફત મુસાફરીનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે નહીં. જો લાભ લેતો કરતાં તો કાર્યાદેશરની કાર્યવાહી થશે.
- જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીને કચેરીને સંપૂર્ણ વિગતો સાથે અરજીપત્રક રજુ કરતા કચેરી દ્વારા ઓળખકાર્ડ આપવામાં આવશે.

વિકલાંગ વ્યક્તિઓને સાધન સહાય આપવાની યોજના :

(અ) વિકલાંગ સાધન સહાય કોને મળે (તેની પાત્રતા)

૧. અરજીદારની ડિમર્પ (પાંચ) વર્ષીય ૫૦ વર્ષની ડિમર્પ સુધીની વ્યક્તિને મળવાપાત્ર.
૨. ૪૦% કે તેથી વધુ વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિને.
૩. અંધ વ્યક્તિ તેમજ બહેરી-મુંગી વ્યક્તિને.
૪. કુરુલની વાર્ષિક આવક રૂ. ૪૫,૦૦૦/- થી વધુ ન હોવી જોઈએ.
૫. ગુજરાત રાજ્યના વતની હોવા જોઈએ.
૬. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ધરાવતા હોવા જોઈએ.

(અ) આર્થિક સાધન સહાયમાં શું મળી શકે ?

1. (વિકલાંગ) વ્યક્તિને કૃતિમ અવયવ, ઘોડી, (બુટ) કે કેલીપર્સ, અણપેડાવાળી સાચકલ, બે પેડાવાળી સાચકલ.
2. ખ્યાલેજગારી માટે હાથાલરી, સિલાઈ મશીન, મોબી કામ માટેના સાધન, ઇલેક્ટ્રીક અને કોમ્પ્યુટર રીપેરીંગના સાધનો, સાચકલ રીપેરીંગના સાધનો, ભરત ગ્રંથાની મશીન, એમ્બ્રોઇડરી મશીન.
3. બહેરી-મુંગી વ્યક્તિ માટે હીથરીંગ એંડ ટેમાજ અન્ય સાધન સહાય.
4. અંધ વ્યક્તિ માટે સંગીતના સાધનો.
5. ઉપરોક્ત આર્થિક સાધન સહાય રૂ. ૫,૦૦૦/-ની મર્યાદામાં આપવામાં આવે છે.
૬. અરજુપત્રક નિલા સમાજ સુરક્ષા કચેરીમાંથી વિનામૂલ્યે મળે છે.
૭. અરજદારે અરજુ પત્રક નિલા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીને રજૂ કરવાનું રહેશે.

(ક) અરજુપત્રક સાથે સામેલ કરવાના પુરાવા :

૧. ઉમરનો પુરાવા.
૨. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડની ટેરોક નકલ.
૩. સક્ષમઅધિકારીની આવકનો દાખલો.
૪. ખ્યાલેજગારી માટે અનુભવ કે તાલિમનો દાખલો.
૫. જે સાધનની માગણી કરી છે તે અંગેનો ડોક્ટરશ્રીનો અભિપ્રાય.

વિકલાંગ વ્યક્તિને તેમની જરૂરિયાત મુજબ સાધન સહાય મેળવવા અરજુ કરતા ચાલુ નાણાંકીય વર્ષમાં મંજૂર કરવામાં આવે છે અને સ્ટેચ્યુક સામાજિક સંસ્થાઓના સૌભાગ્યથી વિકલાંગ વ્યક્તિને સાધન સહાય આપવામાં આવે છે.

વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓને વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ આપવાની યોજના :

(અ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ મેળવવાની પાત્રતા :

૧. અભ્યાસકર્તા વિકલાંગ / વિકલાંગ વિદ્યાર્થીની વિકલાંગતાની ટકાવારી ૪૦% થી ઓછી હોવી ન જોઈએ.
૨. છેલ્લી વાર્ષિક પરીક્ષામાં ઓછામાં ઓછા ૪૦% ગુણથી ઉત્તીર્ણ હોવા જોઈએ.
૩. જે તે અભ્યાસમાં હાજરીની સંતોષકારક નિયમિતતા જરૂરી છે.
૪. વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓની વાલીની કૌંટુંબિક વાર્ષિક આવક રૂ. ૫૦,૦૦૦/- થી વધુ ન હોય.
૫. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ધારાવતા હોવા જોઈએ.

(બ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ કેટલી મળે ?

૧. ધોરણ-૧ થી ધોરણ-૭ સુધીમાં ભણતા વિકલાંગ વિદ્યાર્થીને વાર્ષિક રૂ. ૧૦૦૦/-.
૨. ધોરણ-૮ કે તેથી ઉપર અભ્યાસ કરતા વિકલાંગ વિદ્યાર્થીને રૂ. ૧૫૦૦/- કે તેથી વધુમાં વધુ રૂ. ૫૦૦૦/- સુધી.
૩. વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ જે તે પ્રાથમિક શાળા અને તાલુકા વિકાસ અધિકારીની દ્વારા શિષ્યવૃત્તિ મોકલવામાં આવે છે.

(ક) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિના અરજુપત્રક મેળવવા અંગ :

૧. દર વર્ષ શૈક્ષણિક કાર્ય શરૂ થતાં.
૨. અરજુપત્રક શાળા, સ્કૂલ કે કોલેજ દ્વારા લખાણ આપવાથી રીન્વૂઝલ ફોર્મ કે ફેશ ફોર્મ આપવામાં આવે છે.
૩. અરજુપત્રક નિલા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરીમાંથી વિના મૂલ્યે મળે છે.

(દ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ અરજુપત્રકો સાથે સામેલ કરવાના પુરાવા :

૧. વિકલાંગ વિદ્યાર્થીનું વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ તથા જે તે નિષ્પાત્ત તબીબનું ટકાવારીનું પ્રમાણપત્ર.
૨. વાલીની વાર્ષિક આવકના સક્ષમઅધિકારીનો દાખલો.
૩. ગત વર્ષની વાર્ષિક પરિણામની પ્રમાણિત નકલ.
૪. અરજુપત્રકો જે તે શૈક્ષણિક સંસ્થા દ્વારા સંપૂર્ણ માહિતી સાથે મોકલવાના હોય છે.
૫. વિદ્યાર્થીની એસ.સી., એસ.ડી., બદ્ધિપદ્ધતિ કે સામાન્ય અલગ-અલગ પત્રક સાથે અરજુપત્રકો મોકલવા.

(ઇ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ કચારે મળવાપાત્ર થતી નથી :

૧. વિકલાંગ વિદ્યાર્થી શાળા, સ્કૂલ, કોલેજ કે શૈક્ષણિક સંસ્થામાં અનિયમિત હોય ત્યારે.
૨. અભ્યાસ છોડી દેવાથી.
૩. વિદ્યાર્થીનું આકષ્મિક મૃત્યુ થવાથી.
૪. પણત વર્ગ કે આદિભાતિની શિષ્યવૃત્તિ મેળવતા હોય તો.

(ઈ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ મંજુર કરવાની સત્તા જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશીની છે.

ઈન્ડીરા ગાંધી નેશનલ ડીસએબીલીટી પેન્શન સ્કીમ / સંત સુરદાસ યોજના :

(ત્રિજ વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિને
આર્થિક સહાય આપવા માટેની યોજના)

(અ) લાભ કોને મળવાપાત્ર થાથ છે. ૧) અરજદારની ઉમર કર વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૨) ૮૦% કરતાં કે તે કરતાં વધારે વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિને ૩) લાભાર્થીનુંનામ ગરીબી રેખાની ચાદીમાં સમાવિષ્ટ હોયું જોઈએ અને બી.પો.એલ. આધ.ડી. નંબર સાથે અરજુ કરેલ હોવી જોઈએ. ૪) રજ્ય સરકારશી તરફથી આપવામાં આપતું વિકલાંગ ઓળખપત્ર ધરાવતા હોવા જોઈએ. (બ) લાભ શું મળે ? ૧) ૧૭ વર્ષ કે તેથી નીચેના વિકલાંગ અરજદાર વ્યક્તિને માસિક રૂ. ૨૦૦/- . ૨) ૧૮ થી કર વર્ષની વયાધી વિકલાંગ અરજદાર વ્યક્તિને માસિક રૂ. ૪૦૦/- . ૩) અરજદારને મનીઓર્કરથી સહાય મોકલવામાં આવે છે અને પોસ્ટ અથવા લેંક એકાઉન્ટના વિકલાંગ આપવામાં આવે છે. (ક) અરજુ પત્રક સાથે સામેલ કરવાની માહિતી : ૧) અરજુપત્રક સંબંધિત જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કરેસીએથે વિના મૂલ્યે મળે છે. વિગતોભરી પરત ત્યાંજ આપવાની રહેશે. ૨) અરજુપત્રક સાથે સિલિન સર્જનશીલોની વિકલાંગતા દર્શાવતો દાખલો. ૩) સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશી તરફથી આપવામાં આપેલ વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ. ૪) ગરીબી રેખા હેઠળની ચાદીમાં નામ હોવાનું પ્રમાણપત્ર. ૫) ઉમરનો દાખલો. (૫) સહાય કચારે બંધ થાથ : ૧) અરજદારની ઉમર કર વર્ષ નીચેના લાભ મળવાપાત્ર થશે.

વિકલાંગ વિદ્યા બહેનો માટે મકાન બાંધકામ સહાય : (અ) લાભ કોને મળી શકે ? વિકલાંગ બહેનોને (બ) લાભ શું મળી શકે ? વિકલાંગ વિદ્યા બહેનોને મકાન બાંધકામ માટે રૂ. ૪૦,૦૦૦/-ના સહાય. (ક) લાભ કોને ન મળી શકે ? ભારત સરકાર કે રાજ્ય સરકારની મકાન સહાયની અન્ય યોજનાનો લાભ મળેલ હોય તેને આ યોજના હેઠળ લાભ મળશે નહીં.

આ યોજનામાં આપકની કોઈ મર્યાદ નથી.

વિકલાંગ માટે વિમા યોજના : (અ) લાભ કોને મળી શકે ? રૂ. ૫૦ લાખની વાર્ષિક આવક ઘરાવતા વિકલાંગ ઓલાઝકાર્ડ ઘરાવણાને (બ) લાભ શું મળે ? (૧) અકસ્માતના કારણે મૃત્યુ/કાયમી સંપૂર્ણ અપગતાના ડિરસામાં ૧૦૦ ટકા એટેલે કે રૂ. ૧.૦૦ લાખ (૨) અકસ્માતના કારણે જે અંગ અથવા હાથ-પગ ગુમાવણા ડિરસામાં ૧૦૦ ટકા એટેલે કે રૂ. ૧.૦૦ લાખ (૩) અકસ્માતના કારણે જે અંગ ગુમાવણા ડિરસામાં ૧૦૦ ટકા એટેલે કે રૂ. ૧.૦૦ લાખ (૪) અકસ્માતના કારણે એક આંખ અથવા એક અંગ ગુમાવણા ડિરસામાં ૫૦ ટકા એટેલે કે રૂ. ૫૦,૦૦૦/- (ક) લાભ મેળવવા અરજી કોને કરવી ? (૧) સ્પાલિખી અરજી જે તે જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીને (૨) મંજુર કરવાના અવિકારી : વિમા જિયામકશી વિમા લેખા ભવન, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, બ્લોક નં. ૧૮, ગાંધીનગર

રાષ્ટ્રીય વિકલાંગ આર્થિક સહાય

અને વિકાસ નિગમ

(એન.એચ.એફ.ડી.સી.)

-સ્થાપના : તા. ૨૪-૦૧-૧૯૯૭ - ભંડોળ : રૂ. ૪૦૦ કરોડ.

-છેત્ર : વિકલાંગોને સ્વચોભગારીની તક પુરી પાડી તેમની ઉત્પાદકતા વધારવી.

-આર્થિક સહાયની યોજનાઓ :

૧. નાના વ્યવસાયો, નોકરી પેપારમાં સ્વચોભગારીની રૂ. ૨.૫૦ લાખ સુધી.

૨. વિકલાંગ ઉદ્યોગ સહાયકોને સહાય રૂ. ૨૦ લાખ સુધી.

૩. ઉચ્ચતર અભ્યાસ કે વ્યવસાયી તાલિમ માટે સહાય.

૪. ખેતી વિકાસ માટે સહાય રૂ. ૫ લાખ સુધી.

૫. આનુષ્ઠાનિક સાધનો બનાવવા ઉત્પાદન કરવા સહાય રૂ. ૨૫ લાખ.

૬. નિપુણતા તથા ઔદ્યોગિક સહાયતા વિકાસ કાર્યક્રમો માટે સહાય.

૭. મંડલુછી લોકો માટે સહાય રૂ. ૫ લાખ સુધી.

-વ્યાજનો દર :

૩. આવકનું ધોરણ (વાર્ષિક) રૂ. ૫૦,૦૦૦ સુધી ૫%

ગ્રામ્ય : રૂ. ૧.૯૦,૦૦૦/- રૂ. ૧ લાખ સુધી ૬%

શહેરી : રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- રૂ. ૫ લાખ સુધી ૮%

વિકલાંગ મહિલાને ૨% રાહત

૮. ગુજરાત અલ્પસંખ્યક નાણા વિકાસ નિગમ ચેનેલાઈઝ, મેનેજુંગ ડિટેક્ટર, ગુજરાત અલ્પસંખ્યક, નાણા વિકાસ નિગમ ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન બ્લોક નં. ૧૧ ગાંધી નગર.

૯. જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રી, જિલ્લા મેનેજર તરીકે કામ કરે છે.

ઇન્ડીરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય વૃદ્ધ પેન્શન (વય વંદના યોજના)

યોજના શરૂ થયા તારીખ ૧-૪-૨૦૦૮ (હ્યાત સ્વરૂપમાં અમલીકરણ) : અ) પાત્રતાનું ધોરણ : ૧) ક્ર વર્ષ અથવા તેથી વધુ વચ્ચે (ઉમરના પ્રમાણપત્ર માટે પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના મેડિકલ ઓફિસર પણ અધિકૃત). ૨) ગરીબી રેખાની યાદી પર નામ નોંધાયેલ કુટુંબનો સંખ્ય. બ) અરજી પત્રક પરત આપવાનું સ્થળ : ૧) સંબંધિત પ્રાંત કારોઝીઓ, જે તે જિલ્લાના સેવા કેન્દ્ર ક) અરજી પત્રક જોડે જોડવાના દસ્તાવેજો : ૧) ઉમરનું પ્રમાણપત્ર. ૨) ગરીબીરેખાની યાદી પર નામ હોવાનું પ્રમાણપત્ર ૩) માસિક સહાય : ૧) રૂ. ૪૦૦/- (રૂ. ૨૦૦/- ભારત સરકારના અને તા. ૧-૪-૨૦૦૮થી રૂ. ૨૦૦/- રાજ્ય સરકારના) ઈ) સહાયની ચૂકવાયી : મનીઓર્ડ ક્રાંતા પોષ્ટ અથવા બેંક એકાઉન્ટના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે.

નિરાધાર વૃદ્ધ પેન્શન યોજના : (રાજ્ય સરકારની યોજના)

(અ) લાભ કોને મળી શકે ?

૧. સ્થ. કે પુરુષ દું વર્ષ કે તે કરતાં વધુ ઉમરના નિરાધાર વૃદ્ધ વ્યક્તિને.

૨. રૂ. ૧ વર્ષનો પુત્ર ન હોય.

૩. પુત્ર અશક્તા-વિકલાંગ ૭૫% થી વધારે અને રૂ. ૪૦ વર્ષ કે તે કરતાં ઉમર વધુ હોવી જોઈએ.

૪. પુત્ર માનસિક અસ્થિર હોય કે કેન્સર, ટી.બી. જેવી ગંભીર માંદગીથી પીડાતા હોય તેવા વૃદ્ધો અરજી કરી શકે.

૫. અરજદારની વ્યક્તિગત આવક રૂ. ૨૪૦૦/- અથવા કુટુંબની વાર્ષિક આવક રૂ. ૪૫૦૦/- થી વધુ ન હોવી જોઈએ.

૬. સોધામાં ઓછા ૧૦ વર્ષથી ગુજરાત રાજ્યમાં કાયમી વસવાટ હોય તો.

૭. રાજ્ય સરકારની વૃદ્ધ પેન્શન યોજના હેઠળ રૂ. ૨૦૦/- માસિક સહાય મળે છે.

(બ) લાભ શું મળે ?

૧. અરજદારની ઉમર દું વર્ષ કે તેથી ઉપરની હોય તો માસિક રૂ. ૨૦૦/-

૨. સહાય/પેન્શન રૂ. ૨૦૦/- મનીઓર્ડ ક્રાંતા મોકલી આપવામાં આવશે.

૩. મનીઓર્ડ ક્રાંતા પોષ્ટ અથવા બેંક એકાઉન્ટના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે.

(ક) અરજુપત્ર કયાંથી મળવાપાત્ર થાય છે.

૧. નિરાધાર કલેક્ટરશ્રી કચેરી.

૨. માંત્રાંગ કચેરી. આ અરજુપત્ર કચેરીએથી વિના મૂલ્યે મળે છે.

અરજદારની અરજી કચેરીએ મળેથી તેની યકાસણી માટે જે તે તાલુકાના મામલતદારને મોકલી આપવામાં આવે છે. જે આવેથી મંજુર/ના મંજુર કરવાની સંદર્ભમાં આવે છે.

રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ આર્થિક સહાય યોજના : (નેશનલ ફેમિલી બેનોફિટ સ્કીમ)

(અ) લાભ કોને મળી શકે ?

1. સહાયની પાત્રતા માટે ભારત સરકારે નક્કી કરેલ ધોરણો મુંજલ ગવીની રેખા હેઠળની યાઈમા પીડીત કુટુંબનો સમાવેશ થયેલ હોવો જોઈએ.
2. કુટુંબના મુખ્ય કમાઉ વ્યક્તિ તીવી કે પુરુષનું મૃત્યુ કુદરતી રીતે અથવા અકસ્માતથી થયેલું હોવું જોઈએ.
3. મૃત્યુ પામનાર પુરુષ કે ત્યેની ઉમર ૧૮ વર્ષથી વધુ અને દુઃ વર્ષથી ઓછી હોવી જોઈએ.
4. મૃત્યુ પછીના બે વર્ષની સમય મયાર્દિમાં અરજુ કરવાની રહેશે.

(બ) લાભ શું મળવાપાત્ર થાય ?

1. કુદરતી કે અકસ્માતે મૃત્યુ પામનારના કુટુંબને રૂ. ૧૦,૦૦૦/-.

(ક) અરજુ કર્યાં કરશો ?

1. શહેરી વિસ્તાર માટે જે તે માંત કરેટીમાં અરજુ કરવાની રહે છે.
2. ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે આ યોજના હેઠળ નાચલ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીને અરજુ કરવાની રહે છે.
3. મહાનગર પાલિકા વિસ્તાર માટે કમિશનર મહાનગર પાલિકાને અરજુ કરવાની રહે છે.

આ યોજના હેઠળની રકમ મંજુર કરવાની સત્તા ઉપરોક્ત અધિકારીશ્રીને હસ્તક રહેશે.

નારી સંરક્ષણ ગૃહ/કૈન્દ્ર

કોને પ્રવેશ મળો ?

1. અનેતિક વ્યાપાર દમન ધારો - ૧૮૫૫ હેઠળ અનેતિક શોધણનો ભોગ બનેલ બાળા, મહિલા.
2. અનાય નિરાધાર મહિલા 3. કોંગ્રેસ કલેપવાળી મહિલા
4. કુંવારી માતા બનેલ બાળા, મહિલા
5. ૦ થી ૪૮ વર્ષની વચ્ચે જીવની સ્થેયશરીરે આવેલ મહિલા/બાળા.
6. ઘરથું હિંસા ધારા હેઠળ ભોગ બનેલ મહિલા ઈછે તો પ્રવેશ મળવાપાત્ર છે.

શું લાભ મળો ?

1. આશ્વય, રક્ષણ, સંભાળ અને સામાજિક પુનઃસ્થાપન

કોના મારફતે પ્રવેશ મેળવી શકાય

1. પોલીસ દ્વારા
2. નામદાર કોર્ટના આદેશથી
3. સામાજિક કાર્યકર/સામાજિક સંસ્થા દ્વારા
4. સ્ટેટ્યુનિયન્સ દ્વારા

રાજ્યમાં સંસ્થાઓ ક્યા સ્થળો આવેલ છે.

1. સરકાર દ્વારા સંચાલિત : અમદાવાદ, સુરત, સુરેન્દ્રનગર, પાલનપુર, ભરચુા, વાંસદા, ગોધરા, હિંમતનગર, પાટીતાંત્રા
2. સ્ટેટ્યુનિયન્સ સંસ્થા દ્વારા સંચાલિત : અમદાવાદ, રાજકોટ, લામનગર, અમરેલી, સુરેન્દ્રનગર, પાટણ, દાહોદ
3. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક સ્થળ : જે તે જિલ્લાના જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કરેટી

શિશુગૃહ :

પ્રવેશ માટે :

1. સંસ્થામાં પ્રવેશ પામેલ પ્રક્રિયાવાળી, કુંવારી માતા બનેલ મહિલા સાથે પ્રવેશ પામતા બાળક.

વચ્ચે મર્યાદા :

1. ૦ થી ૬ વર્ષની વચ્ચાના બાળક

મળવાપાત્ર સુવિધા :

1. આશ્વય, રક્ષણ, સારવાર, પુનઃસ્થાપન

રાજ્યમાં સરકારી સંસ્થા :

1. રાજ્યભરમાં રાની સરકારી સંસ્થાનું - અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત, સુરેન્દ્રનગર

સ્ટેટ્યુનિયન્સ સંસ્થા :

1. અમદાવાદ, સુરેન્દ્રનગર, રાજકોટ, જુનાગઢ, ભાવનગર, લામનગર.

બાળગૃહ/વિશિષ્ટ ગૃહ/અનાથાશ્રમ

(જુવેનાઇલ જસ્ટીસ એક્ટ સુધારેલ - ૨૦૦૫)

સંભાળ અને રક્ષણવાળા :

કેવા બાળકોને પ્રવેશ મળો ?

1. અનાય, ત્વાયેલાં, ખોવાયેલા, ઘરેથી નાચી ગયેલાં.
2. દુરાયારીનો ભોગ બનેલ, એઇડ્સથી પીડિત.
3. કુદરતી/માનવ સજૂત આફ્ટાનો ભોગ બનેલા.
4. બિકાશવૃત્તિ કરેલાં.

પ્રવેશ માટેની વચ્ચે મર્યાદા :

1. ૦ થી ૧૮ વર્ષની વચ્ચે ધરાવતા બાળકો

પ્રવેશ આપવા માટે સરાવિકાઓ :

1. જિલ્લાકાશાએ રચાયેલ બાળ કાલ્યાણ સમિતિ.

કાયદાના સંદર્ભમાં આવેલા બાળકો :

કેવા બાળકોને પ્રવેશ મળો ? :

1. ભારતીય કોંગ્રેસ દ્વારા હેઠળની જોગવાઈઓ અનુસાર કાયદાના સંદર્ભમાં આવતા બાળકોને જુવેનાઇલ જસ્ટીસ એક્ટ હેઠળ.

વચ્ચે મર્યાદા :

1. ૦ થી ૧૮ વર્ષની વચ્ચે જુથના બાળકો

કોના દ્વારા :

1. જુવેનાઇલ જસ્ટીસ બૉર્ડ દ્વારા

શું લાભ મળો ?:

1. કપડાં, ભોજન, તબીબી સારવાર, બિસ્તર અને રમતગમત, મનોરંજનની સુવિધા સાથે શિક્ષણ, તાલીમાનેનું પુનઃસ્થાપનની સેવાઓ ઉપલબ્ધ કરાવાય છે.

વધુ માહિતી માટે : ૧. જે-તે જિલ્લાના સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીની કરેટાની સંપર્ક કરવાય.

2. ટોલ ફી નંબર ૧૦૦૮૮ થી અમદાવાદ, વડોદરાની ચાઈટ લાઇન માટે કાર્યરંત છે.